

Openbaarmaking profielschetsen

De overheid doet onderzoek naar de uitvoering van haar eigen beleid. Dit onderzoek is zowel voor de beeldvorming als voor de juridische praktijk van belang. Een hoogleraar en niet-gouvernementele organisaties (ngo's) zijn op de hoogte van dit 'interne onderzoek'. Waarom brengt dan niemand de resultaten naar buiten? En waarom ontkennen de hoogleraar en het ministerie het bestaan van intern onderzoek? En waarom wordt dit onderzoek niet overhandigd aan de Tweede Kamer?

Eind 2009 werd buro Jansen & Janssen (J&J) attent gemaakt op een dergelijk 'intern onderzoek' naar vluchtelingen die op dat moment in vreemdelingenbewaring zaten opgesloten. Hoogleraar Van Kalmthout had kennis van het onderzoek, evenals, het IOM (Internationale Organisatie voor Migratie) en andere ngo's. Bij navraag aan Van Kalmthout in februari 2010 zei hij het interne onderzoek van DJI (Dienst Justitiële Inrichtingen) niet te kennen, het zou om een gerucht gaan. Tijdens een vergadering in 2009 refereerde Van Kalmthout echter aan het onderzoek en citeerde uit de inhoud.

Op 11 december 2009 werd door J&J bij het ministerie van Justitie (thans Veiligheid en Justitie genaamd) en DJI een verzoek tot openbaarmaking op basis van de Wob (Wet openbaarheid van bestuur) aangevraagd. Het verzoek om informatie was als volgt omschreven: 'Wob-verzoek inzake een onderzoek verricht naar de juridische dossiers van alle mensen die in 2008 in vreemdelingenbewaring hebben gezeten en de onderliggende stukken.' Zoals bij eerdere verzoeken van J&J werden hiertoe alle documenten opgevraagd.

Het betreffende ministerie en DJI ontkenden vervolgens het bestaan van het 'interne onderzoek'. Als een bestuursorgaan (DJI en het ministerie) zegt geen documenten tot beschikking te hebben in het kader van een informatieverzoek, dan is het aan de verzoeker om te bewijzen dat die documenten wel bestaan. Dat is echter schier onmogelijk zodra er geen exacte titel, een documentnummer of andere duidelijke aanwijzingen bekend zijn bij de aanvrager.

Begin 2013 kwam de naam van het interne DJI-onderzoek bij een andere studie bovendrijven. De titel luidde: 'een profielschets van vreemdelingen in bewaring 2008'. Er bleek zelfs een vervolgonderzoek te zijn verricht door het ministerie. Jansen & Janssen diende een nieuw informatieverzoek in waarbij aan de omschrijving van het vorige verzoek de titel van het interne

onderzoek werd toegevoegd:

'Wob-verzoek inzake een onderzoek verricht naar de juridische dossiers van alle mensen die in 2008 in vreemdelingenbewaring hebben gezeten en de onderliggende stukken, en hetzelfde onderzoek over 2010, oftewel 'Een profielschets van vreemdelingen in bewaring 2008' en 'Een profielschets van vreemdelingen in bewaring 2010' (1 februari 2012).' Na geruime tijd en een ingebrekestelling van het DJI en het ministerie werden de twee onderzoeken openbaar gemaakt.